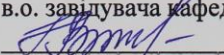

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол від 08.09 2020 р. № 3
в.о. завідувача кафедри
 Наталія ВОРОПАЙ

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Освітня програма «Початкова освіта»
першого (бакалаврського) рівня
спеціальність 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Педагогічна майстерність (Педагогічна майстерність, Педагогічні технології в початковій школі)
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3кредити / 90 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Анастасія Горлова (Anastasiya Horlova), кандидат педагогічних наук доцент кафедри https://orcid.org/0000-0002-6734-6335
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1175
Контактний телефон, месенджер	(0552)326766
Email викладача:	horlovanastasiavas@gmail.com
Графік консультацій	Середа, 16:00-17:00, ауд. 212 або за призначеним часом
Методи викладання	Лекційні заняття, кейси, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	Екзамен

2. Анотація дисципліни: освітня компонента включає теми, пов'язані з

- концептуальними положеннями про специфіку майбутньої професійної діяльності;
- розумінням педагогічної майстерності як особливої якості педагогічної діяльності у процесуальному та результативному аспектах;
- реалізацією компетентнісного підходу до оволодіння майбутніми учителями початкової школи інтегрованими педагогічними вміннями в процесі професійного розвитку.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: розкрити особливості та специфіку майбутньої професійної діяльності, озброїти студентів ефективними інструментами підвищення її якості шляхом розвитку властивостей особистості;

формуванню у майбутніх вчителів потреби професійно розвиватися і самовдосконалюватися; максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал, творчо його реалізовувати з метою забезпечення високого кінцевого результату в аспекті створення аналогічних умов для прояву індивідуальності учнів, їхньої самореалізації в освітній діяльності.

Завдання курсу:

1. розвиток у майбутніх вчителів уявлення про педагогічну діяльність, створення умов для формування гуманної позиції в розуміння мети, завдань власної педагогічної діяльності;

2. ознайомлення майбутніх вчителів початкових класів з напрямками цілеспрямованого професійного творчого вдосконалення, широко використовуючи психологічний інструментарій та відповідні методи діагностики;

3. формування професійно-педагогічних умінь майбутніх учителів початкових класів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретико-методичних положень педагогіки, психології та фахових методик навчання.

Загальні компетентності:

ЗК.01 Здатність діяти як відповідальний громадянин та брати участь у суспільному житті на різних рівнях (громадянська компетентність)

ЗК.03 Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження і самореалізації впродовж життя, до цінування багатоманітності у суспільстві (культура самовираження)

ЗК.04 Здатність до створення команди односторонців, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків (лідерська компетентність)

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою (підприємницька компетентність)

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК-6. Компетентність педагогічного партнерства

Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки учнів; здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; здатність до роботи у команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми

потребами; здатність до координації взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу з метою надання додаткової підтримки учням.

ФК-11. Організаційна компетентність

Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів;
здатність до організації різних форм навчальної і пізнавальної діяльності учнів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1	Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.
ПРН 2	Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи . Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.
ПРН 3	Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.
ПРН 6	Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, що вивчаються у початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.
ПРН 8	Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.
ПРН 15	Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН 19	Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.
---------------	---

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3 кредити / 90 годин	16	20	54

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Технічне оснащення освітнього процесу є достатнім для проведення аудиторних занять згідно з програмою. У розпорядженні науково-педагогічних працівників навчальні аудиторії, обладнані SMART дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання.

Спеціально обладнані коворкінг-центр, читальна зала, наукова бібліотека. На території університету є точки бездротового доступу до мережі Інтернет.

Віртуальне навчальне середовище Moodle, Херсонський віртуальний університет, корпоративна пошта, навчально-методичні комплекси дисциплін.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% очне або дистанційне відвідування всіх лекційних та практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати

власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Будь ласка, поставтеся до цього питання відповідально.

8. Схема курсу

Модуль 1. Роль педагога в сучасному суспільстві

Тема 1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності вчителя (лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 2 год.):

1.1. Професійна майстерність у системі національної підготовки вчителів початкової школи.

1.2. Джерела педагогічної майстерності і шляхи її вдосконалення

1.3. Роль педагога у формуванні особистості молодшого школяра.

1.4. Характеристика професійних функцій учителя початкової ланки освіти.

Тема 2. Педагогічна техніка вчителя як складова педагогічної майстерності вчителя. (лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 8 год.):

2.1. Психолого-педагогічні вимоги до особистості сучасного педагога.

2.2. Визначення педагогічної техніки учителя, її структура та особливості.

2.3. Внутрішня і зовнішня педагогічна техніка.

2.4. Уміння створювати естетично-виразливий і привабливий зовнішній вигляд.

2.5. Уміння вербальної і невербальної взаємодії учителя .

Тема 3. Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці. (лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 8 год.):

3.1. Культура і образно-виразна характеристика мовлення вчителя.

3.2. Комунікативні характеристики професійного мовлення педагога.

3.3. Функції мовлення у взаємодії з дітьми. Умови ефективності професійного мовлення педагога.

3.4. Умови і шляхи вдосконалення професійного мовлення вчителя

Тема 4. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі

(лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 4 год.):

4.1. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки і психології. Театральна педагогіка.

4.2. Система К.Станіславського. Елементи театральної педагогіки у професійній діяльності вчителя молодших класів.

4.3.. Шляхи удосконалення театральних вмінь учителя.

4.4. Спільне і відмінне у театральному та педагогічному мистецтві.

Модуль 2. Професійні знання, здібності – основа становлення педагогічної майстерності вчителя

Тема 1. Майстерність педагогічної розповіді (лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 6 год.):

- 1.1. Мовлення учителя як інструмент професійної діяльності.
- 1.2. Культура і образно-виразна характеристика мовлення вчителя.
- 1.3. Функції мовлення у взаємодії з дітьми.
- 1.4. Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя початкових класів.

Тема 2. Майстерність педагогічного спілкування в діалозі (лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 6 год.):

- 2.1. Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види.
- 2.2. Структура педагогічного спілкування
- 2.3. Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди.
- 2.4. Майстерність організації педагогічної взаємодії у вихованні.

Тема 3. Педагогічний такт учителя-майстра на різних етапах організації бесіди (лек. - 2 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 6 год.):

- 3.1. Педагогічний такт. Умови ефективного педагогічного спілкування.
- 3.2. Стили ставлення вчителя до вихованців та стиль педагогічного спілкування.
- 3.3. Етика взаємин педагога і батьків молодших школярів..

Тема 4. Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди. (лек. - 1 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 6 год.):

- 4.1. Педагогічна взаємодія у процесі індивідуальної бесіди.
- 4.2. Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди.
- 4.3. Майстерність організації педагогічної взаємодії у вихованні.
- 4.4. Етика взаємин педагога і батьків молодших школярів.
- 4.5. Уміння вербальної і невербальної взаємодії учителя .
- 4.6. Педагогічний вплив.

Тема 5. Вивчення передового педагогічного досвіду – шлях до педагогічної майстерності. (лек. - 1 год., пр. – 2 год., сам. роб. – 8 год.):

5.1. Майстерність учителя в організації навчально-виховного процесу в початковій школі.

5.2. Сутність, структура процесу самовдосконалення майбутнього педагога.

5.3. Етапи, методи та прийоми самовдосконалення.

5.4. Вивчення передового педагогічного досвіду.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання.

Усна відповідь – 2 бали;

Написання термінологічного диктанту – 2 бали;

Виконання завдань модулю самостійної роботи (підготовка презентацій) – 1 бал;

Творчі завдання – 1 бал.

Екзамен 40 балів

Всього 100 балів

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні:

1. Педагогічна майстерність: Підручник / за ред. І.А. Зязюна. К., 2008. С. 91-105, 98-102.
2. Педагогічна майстерність: Хрестоматія / За ред.. І.А. Зязюна. К., 2008. С. 135-150.
3. Кан Калик В. А. Учителю о педагогическом общении. М., 1987. С. 9 - 21, 26-33, 97-101.
4. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навч. посібник. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
5. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. К., 1987. С. 138-146.
6. Щуркова Н. Е. Практикум по педагогической технологии. М., 1998. С. 49-54, 58-63, 98-99.
7. Словник термінології з педагогічної майстерності. Полтава, 1995. 64с.
8. Основи педагогічної майстерності. Тести. К., 1997. С. 36 -38.

Додаткові:

9. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник. – К., 2004. – 472 с.
10. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К., 2006. – 276 с.
11. Гірник А., Бобрю А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. – К.,

2003. – 172 с.

12. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К., 1997. – 376 с.

13. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. – Львів, 2001. – 276 с.

14. Добенько О.В., Бондаренко Є.А. Педагогічна техніка: Навч. посібник / За заг. ред. Л.М. Романишиної. – Тернопіль, 2000. – 132 с.

15. Синиця І.О. Педагогічний такт і майстерність учителя. – К., 1981. – 319 с.

16. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям. – К., 1988.

Інтернет-ресурси

1. Етика спілкування учителя з учнями [Електронний ресурс]. - <http://osvita.ua/school/method/psychology/1285/>
2. Стили педагогічного спілкування [Електронний ресурс]. - <http://osvita.ua/school/teacher/3510/>
3. Проблеми оптимізації взаємодії «педагог-учень» [Електронний ресурс] - <http://osvita.ua/vnz/reports/psychology/29250/>
4. Лийметс Х. Трактовка воспитания как взаимодействия воспитателя и воспитанника // Проблемы воспитания коллектива [труды Таллинского педагогического института] [Електронний ресурс]. – Режим доступа : [tennis-expert.ru/pedagogicheskaya-ehnciclopediya – 2/215/](http://tennis-expert.ru/pedagogicheskaya-ehnciclopediya-2/215/).
5. Широкова Е. Ф. Теоретико-психологические основы личностно-ориентированного педагогического взаимодействия / Е. Ф. Широкова, П. Шептенко [Електронний ресурс]. – Режим доступа : [www.informika.su/text/magaz/pedagog/ pedagog_11/tpo.html](http://www.informika.su/text/magaz/pedagog/pedagog_11/tpo.html)

